

UDENRIGSMINISTERIET

Det talte ord gælder

Situationen i lejrene i det nordøstlige Syrien

TALEPUNKT

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
MENA
Dato: 16. april 2021

Tak for ordet – og tak for samrådsspørgsmålet.

Regeringens holdning til fremmedkrigere er både velkendt og klar.

Der er tale om mennesker, der har vendt Danmark ryggen for i stedet at tilslutte sig Islamisk Stats terrorregime og deres kamp mod vores demokratiske værdier om frihed og lighed. De mennesker er uønskede i Danmark.

De fremmedkrigere, som valgte at tage deres børn med ned til Islamisk Stat, eller som valgte at få børn dernede, har givet deres børn den værst tænkelige start på livet. Det er forældrenes valg. Det er forældrenes ansvar.

Når det er sagt, så vil regeringen gerne hjælpe børnene. Det tror jeg, vi alle gerne vil.

Jeg er derfor glad for den brede politiske aftale om etableringen af den hurtigtarbejdende tværministerielle ”Task Force Evakuering”, som regeringen har indgået med Venstre, SF, Radikale, Konservative og Liberal Alliance.

Som I ved, blev aftalen indgået på et bagtæppe af en forværret situation i lejrene i det nordøstlige Syrien. Og aftalen viser, at der er et bredt og stærkt fælles ønske om at hjælpe børnene.

Det ønske deler vi på tværs af partiskel på trods af, at partierne er **meget** uenige om, hvad der skal ske med de voksne.

Regeringen har også stor forståelse for den interesse, der er blandt Folketingets partier for dette sagsområde.

Jeg har derfor givet tilsagn om løbende at orientere Udenrigspolitisk Nævn om situationen i og omkring lejrene i det nordøstlige Syrien, hvor der ifølge FN vurderes at bo over 60.000 mennesker fra over 60 forskellige lande.

Det skal ses som et supplement til de bredere drøftelser af udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter af sagsområdet, som også finder sted i Udenrigspolitisk Nævn.

Forsvarsministeren og jeg orienterede Nævnet om situationen i og omkring lejrene i det nordøstlige Syrien i sidste uge. Og herudover har partierne jo også for nyligt fået tekniske briefinger med et indhold og af en karakter, vi ikke kan komme ind på her i dag.

***

Først et par ord om det vanskelige situationsbillede vi opererer i. Konflikten i Syrien har medført ubegribeligt meget lidelse og nød.

Det er en ufatteligt kompleks, langstrakt og tragisk konflikt. Syrien har lidt under en borgerkrig, et militant islamistisk kalifat og tyrkiske militære offensiver.

Der er i øvrigt ingen tvivl om, at kurderne har ydet en enorm indsats i den fælles kamp mod Islamisk Stats kalifat. De har lidt store afsavn og de bærer fortsat en tung byrde i form af disse lejre.

De tyrkiske operationer ind i det nordlige Syrien – som vi fra dansk side har taget klart afstand fra – har bestemt ikke gjort denne kamp lettere.

I området opererer både russiske og amerikanske tropper. Læg hertil, at selve lejrene befinder sig i et kurdiskdomineret område, der ligger i konflikt med det syriske Assad-regime, som Danmark i øvrigt ikke ønsker at legitimere.

***

Jeg vil først besvare den del af samrådsspørgsmålet, der handler om, hvad vi gør for at bekæmpe indoktrinering og radikaliserings i lejrene.

Jeg må dog indledningsvist sige, at sikkerhedsvurderinger og potentielle terrortrusler mod Danmark **ikke** hører under Udenrigsministeriet. Her må jeg henvise til Justitsministeriet.

Men, jeg tror, vi må sige, at radikalisering i lejrene har været et problem fra starten. Det er velbeskrevet igennem flere år i pressen, af hjælpeorganisationer og af bl.a. FN.

Vi taler om lejre, der også huser kvinder, der af **egen vilje er rejst til Syrien for at tilslutte sig Islamisk Stats terrorvælde og drømmen om kalifatet**. Radikalisering er jo hele udgangspunktet. Det er **grunden til**, at de er endt i de her lejre.

Men det er klart, at radikalisering skal bekæmpes. Og det vil vi også gerne yde konkrete bidrag til.

Konkret kan jeg oplyse, at regeringen er i gang med at undersøge, hvorvidt vi kan støtte afradikaliseringprojekter i lejrene generelt gennem en tredjepart.

Det arbejde er i fuld gang, og jeg agter at informere Udenrigspolitisk Nævn om de videre fremskridt.

***

Så er der spørgsmålet om støtte til den fysiske sikring af lejrene. Det lyder jo umiddelbart oplagt, men det er sværere end som så.

Danmark har ikke ydet **direkte** støtte til kurderne til sikring og bevogtning af lejrene.

Det er der – ifølge mine oplysninger – ingen europæiske lande der har. Og det er der en række udenrigspolitiske årsager til, som jeg gerne drøfter videre i Udenrigspolitisk Nævn.

Derudover kan der være juridiske udfordringer ved direkte dansk støtte. F.eks. skal vi sikre at eventuel dansk støtte til lejrene udformes sådan, at der ikke opstår risiko for et dansk juridisk medansvar for behandlingen af de tilbageholdte i lejrene.

Dermed ikke sagt, at Danmark ikke hverken kan, skal eller vil finde måder at bidrage til at øge sikkerheden i lejrene. Det vil vi – og også dét vil jeg meget gerne drøfte videre i Udenrigspolitisk Nævn, henset til at der her vil være tale om fortrolige oplysninger.

***

Når man taler om støtte til og i de kurdiske områder, er det også vigtigt at huske på de **store** danske humanitære bidrag.

Danmark er en af de **allerstørste** bidragsydere i og omkring Syrien. Danmark giver **700 mio. kroner i årlig støtte** bestående af både stabiliseringsmidler, udviklingsmidler og humanitær bistand.

Vores store bidrag gør, at Danmark – trods vores lands relativt beskedne størrelse – er blandt de ti største lantedonorer af humanitær hjælp til Syrien-krisen.

En del af de humanitære midler – blandt andet noget af vores støtte til den Internationale Røde Kors Komité, Red Barnet, UNICEF og Dansk Røde Kors – er gået til projekter i det nordlige Syrien, hvoraf en stor del kontrolleres af den kurdiskdominerede lokaladministration.

Hertil kommer indsatser og støtte til nordøst gennem Freds- og Stabiliseringsprogrammet.

Danmark har siden 2017 givet knap 130 mio. kr. alene til denne region. Støtten har særligt været målrettet basale ydelser, som vand, elektricitet, sanitet, fødevarerikkerhed, sundhed og uddannelse.

Det er **vigtige forudsætninger** for de yderligere støttetiltag, vi nu vil sætte i værk.

***

Danmark er altså allerede gennem vores store bidrag med til at forbedre forholdene generelt i det hårdt plagede Syrien og **specifikt** i de kurdiskkontrollerede områder i Nordøst.

Og vi er parat til at skrue yderligere op for den danske hjælp, som led i den brede politiske forståelse, vi nåede før påske.

Som en del af nedsættelsen af task forcen er der netop reserveret 45 mio. kr. til humanitære indsatser, der skal forbedre forholdene i det nordlige Syrien, inkl. i lejrene.

Udenrigsministeriet arbejder på højtryk for at afsøge, hvad der yderligere kan gøres for at hjælpe i og omkring lejrene.

Som led heri har vi allerede rakt ud til den kurdiskdominerede lokaladministration, ligesom vi koordinerer tæt med vores nærmeste allierede om støttemuligheder.

Da jeg for nylige deltog i den internationale koalitions møde – i den såkaldte D-ISIL-kreds – blev der også præsenteret nogle interessante overvejelser, som vi fra dansk side er ved at se nærmere på.

Med andre ord er vi altså i fuld gang med at få klarlagt, hvad der konkret efterspørges, og hvordan vi kan bidrage yderligere i forhold til de mest presserende behov. Det kan for eksempel være inden for områder som sundhed eller vandforsyning. Men også tiltag i forhold til landbrug.

Jeg vil ikke i dag kunne blive mere konkret om, hvad vi præcist vil kunne gøre, men vi overvejer altså forskellige instrumenter, herunder også inden for vores stabiliseringsprogram – og jeg er som sagt også parat til at se på, om der er behov for at afsætte yderligere midler.

***

Lad mig afslutningsvist kort opsummere:

- Der arbejdes på et konkret dansk-støttet antiradikalisering-projekt i lejrene.
- Vi undersøger aktivt en række yderligere støttemuligheder både i og omkring lejrene, som også vil komme den kurdiske lokaladministration og lokalbefolkningen til gode.

- Danmark yder allerede en stor og flot humanitær indsats. 700 mio. kr. i samlet årlig støtte. Vi er parat til at yde endnu mere.
- Vi har målrettet 45 mio. kr. til indsatser i det nordlige Syrien, inklusiv i lejrene. Flere midler kan afsættes, hvis vi identificerer de rigtige projekter.
- Vi undersøger mulighederne for – uden uforvarende at pådrage Danmark et juridisk ansvar – at bidrage til større sikkerhed i og omkring lejrene.

Og jeg er parat til at gå videre og – i forståelse med Folketingets partier – øge både den konkrete indsats og de politiske kontakter.

Og nu vil jeg gerne anmode formanden om at give ordet til forsvarsministeren.